

www.fpse.unibuc.ro

www.reninc.ro

World Vision
România

www.worldvision.ro

Conferința Națională “Parteneriatul Educațional Școală-Familie, exemple de bună practică incluzivă în școala românească”

București, 14.06.2014

Declarația de la Salamanca (Spania) asupra educației cerințelor speciale, adoptată la conferința mondială „Acces și calitate” organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, în perioada 7-10 iunie 1994.

„Între 7 și 10 iunie 1994, peste 300 de participanți, reprezentând 92 de guverne și 25 de organizații internaționale s-au reunit la Salamanca (Spania), pentru a promova **obiectivul Educației pentru Toți**, prin luare în considerare a schimbărilor politice fundamentale necesare promovării unei abordări integratoare a educației, respectiv, pentru a permite **școlilor** să se pună **în slujba tuturor copiilor, în particular a celor cu cerințe educaționale speciale**. Organizată de Guvernul spaniol în cooperare cu UNESCO, această Conferință a reunit înalte oficialități, administratori, responsabili în domeniul stabilirii de politici și specialiști din domeniul educației, precum și reprezentanți ai Organizației Națiunilor Unite și ai organizațiilor sale specializate, ai altor organizații internaționale guvernamentale și ai unor organizații finanțatoare. Conferința a adoptat Declarația de la Salamanca cu privire la principiile, politicile și practicile din domeniul cerințelor educaționale speciale, precum și Cadrul de Acțiune. Aceste două documente au la bază principiile integrării și recunoașterii necesității de a acționa pentru **crearea „școlilor pentru toți”- respectiv, instituții care să includă toți copiii, care să respecte diferențele dintre aceștia, să sprijine elevii în activitatea de învățare și să răspundă cerințelor individuale.**”(extras din prefața)

La Salamanca a fost adoptată viziunea asupra educației incluzive și au fost făcute recomandări care au rămas de referință pentru UNESCO și întreaga comunitate internațională, în toată perioada ulterioară:

„...școlile trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, indiferent de condițiile fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură ale acestora”. Acestea (școlile) trebuie să includă în egală măsură copiii cu dizabilități și pe cei supradotați, copiii străzii și pe cei încadrați în muncă, copiii aparținând populațiilor locuind în zone greu accesibile sau ducând o viață nomadă, copiii aparținând minorităților lingvistice, etnice sau culturale, precum și copiii provenind din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate (direcții de acțiune, introducerea, 3).

„Persoanele cu cerințe educaționale speciale trebuie să aibă acces în școlile obișnuite, care trebuie să se adapteze unei pedagogii „centrate pe copil”, capabile să vină în întâmpinarea acestor cerințe (declarație, art.2).

„Școlile obișnuite, cu orientare incluzivă, sunt cele mai utile mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, creând comunități primitoare, construind o societate incluzivă și oferind educație pentru toți; mai mult, ele furnizează o educație utilă pentru majoritatea copiilor, cresc eficiența și în ultimă instanță rentabilitatea întregului sistem educațional” (declarație, art.3).

„Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultățile pe care le au sau de diferențele dintre aceștia. Școala incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale elevilor, armonizând, pe de o parte stiluri și ritmuri diferite de învățare, iar, pe de altă parte să asigure

www.fpse.unibuc.ro

www.reninc.ro

World Vision
România

www.worldvision.ro

o educație de calitate pentru toți, prin programe de învățământ adecvate, bună organizare, strategii de predare, folosirea optimă a resurselor și parteneriatul cu ceilalți membri ai comunităților în care funcționează. Trebuie să se asigure un continuum al sprijinului și serviciilor oferite pentru cerințele speciale în fiecare școală.

Declarația de la Salamanca are mențiuni importante cu privire la **formarea personalului didactic – în contextul educației incluzive:**

„Pregătirea corespunzătoare a întregului personal didactic constituie un element determinant în promovarea trecerii către școlile incluzive. În plus, este tot mai recunoscută importanța încadrării de profesori din rândul persoanelor cu dizabilități, care servesc drept modele pentru copiii cu dizabilități” (art. 40, p 27).

Viziunea de la Salamanca legata de curriculum

„Curriculum-ul școlar trebuie adaptat la cerințele copiilor, și nu invers. De aceea, școlile trebuie să ofere oportunități curriculare, care să se potrivească copiilor cu diverse capacități și interese.

Copiii cu cerințe speciale trebuie să primească sprijin suplimentar de instruire în contextul curriculum-ului școlar obișnuit și nu în cadrul unui curriculum distinct. Principiul călăuzitor trebuie să conștientizeze în a oferi tuturor copiilor o educație egală, acordând asistență și sprijin suplimentar copiilor care au nevoie de acestea.

Pentru a se putea urmări progresul fiecărui copil trebuie revizuite procedurile de evaluare. Evaluarea formativă trebuie încorporată în procesul educațional obișnuit, pentru a-i informa permanent pe elevi și profesori asupra nivelului de învățare atins, cât și asupra dificultăților, dar și pentru a-i putea ajuta pe elevi să le depășească (Declarația de la Salamanca, pg. 22).

Viziunea asupra școlilor speciale

„Repartizarea copiilor în școli speciale – sau clase sau secții speciale într-o școală, pe timp nelimitat – trebuie să constituie o excepție, această soluție fiind recomandată numai în acele rare cazuri în care s-a demonstrat cu claritate că educarea în clase obișnuite nu poate să vină în întâmpinarea cerințelor educaționale sau sociale ale copilului, sau atunci când aceasta este necesară pentru binele copilului în cauză sau al celorlalți.”(pg.6)

Școlile speciale pot reprezenta o resursă valoroasă pentru dezvoltarea școlilor incluzive din mai multe puncte de vedere:

- personalul acestor instituții speciale are experiența necesară depistării și identificării timpurii a copiilor cu dizabilități;
- de asemenea, școlile speciale pot servi drept centre de instruire și centre de resurse de personal pentru școlile obișnuite;
- școlile speciale - sau unitățile speciale din școlile obișnuite – ar putea continua să furnizeze cea mai potrivită educație pentru un număr relativ mic de copii cu dizabilități, care nu pot fi incluși în clasele obișnuite ale școlilor (pg 6) ;

Parteneriatul cu părinții

„Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale este o sarcină care trebuie împărțită între părinții acestora și profesioniști. O atitudine pozitivă din partea părinților favorizează integrarea școlară și socială. Părinții au nevoie de sprijin pentru a-și putea asuma rolul de părinți ai unor copii cu cerințe speciale.”(pg. 19)